

jeg udtaler min Forbavselse over, at det ærede Medlem ikke kan se, at der findes et Monopol i det Forhold, jeg nævnte før, det forbavser mig, at man fra en Side, der dog er antisocialistisk, ikke kan se, at den Omstændighed, at man har denne Magtstilling knyttet til Bygningsarbejderne, som man i Øjeblikket har, danner et væsentligt Udgangspunkt for den nuværende Byggemisere, og at denne Byggemisere foruden paa denne Maade at friste Arbejderne til at handle paa denne Maade tillige frister Arbejdsgiverne til at gøre det samme. Jeg troede ikke, at en københavnsk Sagfører vilde modsig mig heri; der er dog ingen Tvivl om, at Arbejdsgiverne lige saa fuldt som Arbejderne har benyttet Situationen til at gennemføre et økonomisk Anarki, som enhver, der har haft med Byggesager at gøre, har haft Lejlighed til at kontrollere. Der er Arbejdsgivere, hvad det ærede Medlem Hr. Kayser ogsaa ved, som har betalt langt, langt over den stipulerede Løn for at faa Arbejdere — det ved Hr. Kayser jo, og Hr. Sven burde ogsaa vide det —, som har budt til ganske urimelige Højder, blæsende alle Kontrakter en lang Marsch, for at faa de Arbejdere, der skal til for at udføre den og den Bygning. Og ud af denne Sum tager de deres procentvise Fortjeneste. Omvendt har Arbejderne benyttet sig af Situationen til udenfor alle Regler at faa højere og højere Timebetaling, alt medens der udføres mindre og mindre Arbejde. Det hele skrues i Vejret, og der har vi, som jeg nævnte før, en af Hovedsagerne til denne Misere. Jeg har aldrig taget afgørende kapitalistiske Hensyn i min Politik, og jeg har derfor Lov til at sige min Mening overfor dette Forhold, ikke som en Formodning, men som en Vished, som noget, jeg ved, og som jeg ved given Lejlighed kunde nævne 20—30, i hvert Fald adskillige Eksempler paa, et Forhold, jeg for øvrigt ogsaa gennem mine Forbindelser med Sagførere ved, at man har haft sin Hyre med. Man har haft Vanskelighed, fordi enhver Beregning er bristet paa Grund af denne Monopolisering, der foretages af Enkeltpersoner, som ordner hele denne Sag, uden at nogen anden maa komme til. Jeg tror, det er ganske rigtigt, hvad en af de foregaaende Talere (Hagbart Berg) sagde, at Tilgangen til disse Fag var mere eller mindre stoppet. Det er den for Resten over hele Linien. Man gør sig megen Umage for at faa Arbejdsmonopolet gjort

saa snævert som muligt, idet man sørger for, at Tilgang bliver der ikke noget af, eller den bliver saa lille, som muligt i hvert Fald, for at man ad denne Vej kan benytte Samfundets Nødstilstand til en Opskrining af Lønnen, en Nedsættelse af Arbejdstiden, hvorved man oven i Købet kan faa en vis Alliance med Arbejdsgiverne — hvilket f. Eks. gælder Bogtrykkeriomraadet —, saa at man kan tvinge det hele kunstigt i Vejret og lade Publikum betale; der har man saa for begge Parters Vedkommende en ganske udmærket Chance for Gevinst.

Det ærede Medlem Hr. Sven, som jeg jo nok i Forvejen formodede eller vidste var stærkt lejerinteresseret, mente, vi godt kunde klare os i 9 Maaneder med den Huslejelov, vi nu har. Jeg antager ikke, han deri er i Overensstemmelse med sit Partis Ordfører, Hr. Eigil Jørgensen, eller med Hr. Glindemann-Nielsen. Jeg ved ikke, om de to ærede Medlemmer vil udtale sig om dette Spørgsmaal, for det er dog rart, om der er en vis Kongruens i et Partis Optræden. Jeg har den Mening, at de seks Maaneder er mere end tilstrækkeligt, og min Opfattelse af, at den Huslejelov, vi fik sidst, er en daarlig Huslejelov, er ikke af ny Dato; jeg havde Lejlighed til at fremsætte den som mit Partis Ordfører sidst, og den paagældende Udtalelse var gennemgaaet i Forvejen i Partiet, saa her var jeg i hvert Fald i god Overensstemmelse med det konservative Partis Fortid, naar jeg sagde, at det efter Omstændighederne var den daarligste Huslejelov, som vi nogen Sinde havde faaet. Thi mellem den foregaaende og denne var Pengenes faldende Værdi udtrykt ved ganske andre Tal, og man valgte den Fremgangsmaade at stramme paa just det økonomiske Omraade, Husejernes Forhold, der, hvor man burde have taget et rimeligt Hensyn, medens man paa mange andre Omraader lavede Kompromisser, som ikke var i særlig god Overensstemmelse med Lejernes Interesser.

Til Slut vil jeg blot sige til det ærede Medlem Hr. J. Chr. Jensen, at jeg har ikke udtalt, at det private Initiativ ikke kunde klare Byggespørgsmaalet, det kan jeg ikke have sagt, for jeg mener, det er det eneste, der kan klare det. Men Betingelsen for, at man klarer det, er, at man opnaar saadanne Forhold her i Landet, at det overhovedet kan betale sig for dem, der bygger. Den Tilstand, som det ærede Medlem stadig opererer med, og som bliver mere og mere almindelig paa næ-